

Over Icoonlandschappen

Een Icoonlandschap is een gebied dat ons toont hoe mooi, rijk en inspirerend ons land kan zijn, waar de geschiedenis nog zichtbaar is en waar flora en fauna bewaard zijn gebleven.

Nederland kent geen nationaal beleid (meer) ten aanzien van Nationale Landschappen. De in 2004 door het toenmalig Ministerie van VROM hiervoor aangewezen gebieden maken sinds 2011 geen deel meer uit van het regeringsbeleid. Hoewel veel provincies de Nationale Landschappen hebben overgenomen, is er meestal geen budget om deze te onderhouden. Daarmee is helaas een einde gekomen aan de nationaal gedragen status van deze landschappen.

Als antwoord op deze ontwikkeling is de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap gestart met de campagne 'Icoonlandschappen'. Bedoeld om gebieden met een bijzondere betekenis voor het Nederlands cultuurlandschap te belonen met de waardering die zij verdienen; een erkenning die deze landschappen in Nederland op de kaart zet, een kroon op het werk van de mensen die bij deze gebieden betrokken zijn, en een aansporing om ook in de rest van ons land respectvol met het landschap om te gaan.

Bezoek ook de website

Meer informatie over de campagne Icoonlandschappen vindt u op de website www.icoonlandschappen.nl.

Bekijk op de website ook de video over Nisse, waarin aan de hand van prachtige beelden te zien is waarom Nisse zo'n speciaal gebied is dat de titel Icoonlandschap met recht en trots mag dragen.

Bekijk de video op www.icoonlandschappen.nl

Het werk van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Nationale Postcode Loterij.

Nisse Icoonlandschap

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

Over Nisse

Geschiedenis

Zeeland is geen vreemde benaming voor het eens omvangrijke eilandenrijk dat al vanaf de middeleeuwen met aanwinningspolders aan elkaar werd gesmeed. De zee restte op het laatst alleen nog de kreken, zeearmen en estuaria van Haringvliet, Grevelingen en de Ooster- en Westerschelden.

Wat wel vreemd overkomt bij de kaartbeschuwing is dat Zeeland slechts een deel van dit alles beslaat. Twee eilanden zijn Zuid-Hollands en niet Zeeuws. En het had niet veel gescheeld of het Zeeuwse grondgebied was door België na de Eerste Wereldoorlog opgeëist. Misschien daarom wel staat het Zeeuwse volkslied uit 1919 strak van de verwijzingen naar die periode, en eindigt het eerste couplet met "Ik worstel moedig en ontzwem!".

Dat is vele eeuwen de naakte waarheid geweest. Want ook al lukte het de Zeeuwen bij Nederland te blijven, de zee trok menselijke aanwezigheid vaak en bruut in twijfel. En ook oorlogen, soms tachtig jaar lang, soms slechts enkele jaren, veranderden het aanzien van Zeeland en kostten vele Zeeuwen het leven.

Hagen en bomendijken

Maar te midden van stormrampen, inundatie, bombardementen van dijken en steden, wederopbouw, hersteloperaties en ruilverkavelingen bleef de Zak van Zuid-Beveland als door een wonder gespaard. Het daarin gelegen plaatsje Nisse mag zich gelukkig prijzen met haar hagenlandschap, maar ook met sloten en kreken die nog sporen dragen van de in- en uitstromende zee.

Doordat zout in de ondergrond werd gewonnen na afgraving van veen, ontstonden grillige kavelgrenzen en hobbelige, soms bol ogende perceeltjes; stuk voor stuk waardevolle landschapselementen. Net als de bomendijken op oude grenzen van gemeenten of boerenmarken, gemarkeerd door 'scheilindes' in plaats van de gebruikelijke populieren.

De hagen die hier nog staan, sierden ooit grote delen van de Zeeuwse weiden. Met engelengeduld lieten de mensen hier de zee binnen en hielden haar vast om haar het slib te ontfutselen. Hierdoor groeide de toekomstige polder na ieder hoogtij millimeter na millimeter omhoog. Uiteindelijk keerde de zee het gebied de rug toe. Vervolgens werd het omringd door een bomendijk en zo definitief aan de zee onttrokken.

Nesse en Nisse, veldnamen die ook in de Zuid-Hollandse eilanden veelvuldig voorkomen, verwijzen naar een tijd dat er sprake was van een hogere landtong te midden van drassig, moerassig land of zelfs getijdengebied. Het landschap met slotenpatronen is op de iets hogere niet te zure gronden waarschijnlijk vanzelf begroeid geraakt met hagen die hier geen vlechtsoren bevatten, wat betekent dat de sloot hier zelf de veekering was en de spontane haaggroei werd gedoogd of zelfs aangemoedigd.

De hagen gaven windschut en gebruikshout, legden de oever vast tegen vertrapping en leverden jachtwild, zoals houtduiven, hazen en konijnen en huiden van steenmarters, bunzingen en hermelijnen. Om de percelen te bereiken liepen weggetjes, hier wegelingen genaamd, tussen de weelderige begroeiing naar de omhaagde weiden.

Weidegebied

Hoe open en leeg daarentegen oogt het ten noorden van Nisse gelegen weidegebied met kronkelige slootjes. Maar schijn bedriegt, want hier is veel gegraven, weggehaald en teruggeworpen. De turf, klei- en zoutvergraving met als gevolg daarvan vreemde bodemmenging en microreliëf, zorgen samen voor veel leven. Weidevogels en bloeiende weides markeren het voorjaar. De vogels en amfibieën en vele libellen profiteren van de zoetwaterdrinkpoelen die speciaal werden aangelegd voor het vee.

Het naastgelegen Sinoutskerke was ooit een heerlijkheid met prachtig kasteel dat de tachtigjarige oorlog niet overleefde. De kerk verdween later ook. Nu is Nisse de grootste kern en de bijbehorende kerk en korenmolen markeren van een afstand het fraaie plaatsje, dat tevens een schapenwasplaats en een soort van kerkbrink bezit.

Al met al is het alsof hier een stuk rijke geschiedenis is uitgesneden uit de geteisterde kaart van Zeeland. Maar gelukkig ankert het landschap vast aan eeuwenoude rijkbegroeide bomendijken, waar bij tijd en wijle de schapen weer rondtrekken.

Over de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

De Icoonlandschappen worden benoemd door de **Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC)**, die daarbij samenwerkt met lokale partijen.

De VNC zet zich in voor herstel en behoud van het cultuurlandschap in Nederland en doet dit onder meer door aanleg en onderhoud van landschapselementen zoals heggen, houtwallen en struweelhagen.

De missie van de VNC is dan ook om 'Nederland weer mooi' te maken. Door de komst van het prikkeldraad en grootschalige ruilverkavelingen zijn veel planten en dieren uit het landschap verdwenen en heeft het veel van haar schoonheid en identiteit verloren. Wij werken samen met boeren, natuurorganisaties, overheden en andere partijen om het landschap weer aan te kleden met landschapselementen. Zo ontstaat een natuurlijk cultuurlandschap, met respect voor het verleden en voor de mensen die daar nu werken, wonen en recreëren. Dat is niet alleen belangrijk voor de biodiversiteit maar ook gunstig voor recreatie en toerisme. We profiteren er dus allemaal van!

Meer informatie over het werk van de VNC leest u op de website www.nederlandscultuurlandschap.nl

U kunt de VNC steunen door lid te worden.

Vind en volg **Vereniging Nederlands Cultuurlandschap** ook op social media

